

A) 111

Fölkérem t. tagtársaimat,
hogy hírlapot vagy folyóiratot
ne foglaljanak le egyszerre
több példányban.

+ 3 lei

MAGYARAI

ORSZÁGOS KASZINÓ
TULAJDOK

T. Országos Kaszinó Könyvtárának
Budapest
IV., Semmelweis u. 1
HUNGARIA

Primredactor și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

VII. — 47. (1761) Oradea, 1938. marc. 1.

Primcolaborator: **dr Gyáriás Elemér**

A királyi palotában tartott ünnepély keretében kihirdették az új alkotmányt

Ófelsége beszédében örömeinek adott kifejezést, hogy az ország az általa adott alkotmányt megértéssel fogadta

Bucuresti. Saját tud. Vasárnap délben zajlott le a trónteremben az az ünnepség, amelynek keretében a kormányelnök átnyújtotta a királynak a népszavazás eredményét. Ezután megtörtént az alkotmány ünnepélyes kihirdetése s a miniszterek letették reá az esküt.

A ceremóniát Te Deum előzte meg a patriarchián, amely után megjelentek a királyi palotában a kormány tagjai, katonai, egyházi, polgári hatóságok, az udvari előkelőségek és a diplomáciai testület tagjai. A népszavazás főbizottságának elnöke átnyújtotta a miniszterelnöknek a jegyzőkönyvet, amely megállapítja, hogy

a február 20-án elrendelt alkotmányt február 24-én a népszavazás 4.279.581 szavazattal 5843 ellenében elfogadta.

Ennek birtokában *Miron Cristea* miniszterelnök felolvasta jelentését az uralkodónak a népszavazás eredményéről. A király erre ellátta szentesítő aláírásával az alkotmányt, majd a miniszterelnök felolvasta az alkotmányt kihirdető dekrétumot. Eszerint „*miután a román nép megadta hozzájárulását, mi a következő alkotmányt* (itt következik az alkotmány szövege) *beiktatva kihirdetjük és elrendeljük, hogy láttassák azt el az állam pecsétjével és közöljék a „Monitorul Oficialban.”* Aláírva: *Carol, Miron* miniszterelnök és Románia patriarchája, *Cănciov* pénzügy és igazságügyi miniszter, továbbá a következő államminiszterek: *Vaitoianu, Vaida-Voevod, Mironescu, Iorga, Angelescu, Tatarescu.*

Ófelsége beszéde

A dekrétum felolvasása után a kihirdetés ténye befejezést nyert. Következett egymás után a kormány tagjainak esküvétele az új alkotmányra, majd átnyújtották az uralkodónak az új alkotmány szövegét. Ófelsége aláírta az alkotmányt s a következő ünnepélyes nyilatkozatot tette:

— *Az új alkotmány a nemzeti szükségesség egészséges kívánalma volt. Lelkiismeretemben jól megfontoltam, azokkal a tanácsadóimmal együtt, akik felelhetetlen apámmal a jelenlegi Románia megteremtői voltak. Az ország, amelynek jóváhagyását kikértem, lelkesedéssel fogadta, ami megörvendeztet engem. Elsősorban köt ez az alkotmány s én leszek annak első őrzője, a román nép javára.*

Miron Cristea ezután nagy beszédet mondott. Az alkotmány kihirdetésének ünnepét a feltámadás ünnepével hasonlította össze, amikor az emberek megbocsájtanak egymásnak és testvérileg átölelik egymást. Elmondotta továbbá, milyen meghatottsággal hallotta a belügyminisztertől, hogy a nép országoszerzte, de különösen Ardealban mekkora lelkesedéssel járult a szavazáshoz. Magam is láttam — folytatta — *Bucurestiben, hogy egyesek a mély hazafiság könnyeivel szemükben vettek tudomást a népszavazás eredményéről. Ez a legerőteljesebb bizonyíték arra, hogy az alkotmány a nem-mesén gondolkozó román nép egészséges ösz-*

tönéből és érett politikai ítéletéből sarjadt. — Ezzel az új alkotmánnyal — mondta a patriarcha — a mult hibáinak orvoslását, az

A király válaszbeszéde mondotta: „Az új alkotmány hatalmas talapzat, amelyre fel akarom építeni a virágzó, gazdag és megerősített Romániát”

A király válaszbeszédében a következőket mondotta:

— A mű, amelyet népem február 24-én oly nagy lelkesedéssel erősített meg, lelkiismeretem mélyéből fakadt és tanácsosaim tiszta elgondolásából, hogy a mai idők parancsoló szükségességének engedelmessédjünk, annak a szent örökségnek a jegyében, hogy a román nemzetet végérvényesen megerősítsük. Az új alkotmány, amelyet ez ünnepélyes keretek között kihirdettem, nem más, mint hatalmas alapzat, amelyre azokkal együtt, akik igazán szeretik a hazát, fel akarom építeni a virágzó, gazdag és megerősített Romániát.

— Ez az alkotmány, megadva az egyén természetes jogait, megállapítja egyúttal, hogy ezek a jogok köteleességekkel vannak szorosan egybekötve. E köteleességeket, amelyek közül legszentebb, szüntelenül dolgozni a hazáért, ingadozás nélkül teljesítenie kell minden állampolgárnak, kinek-kinek ereje szerint, azon a helyen, amelyen dolgozni szándékozik.

— El vagyok tökéltve, hogy minden erőmmel és akaratommal e mentő úton fogok haladni s megalkuvás nélkül megerősíteni a becsületet és a munkát a közügyekben. A szavazók oly nagyszáma megszilárdít ab-

ország igazi érdekeinek megmentését fogadtuk meg s attól egész állami életünk megújodását, egyszóval a feltámadást reméljük a több rend, a nyugodtabb munka és a gyorsabb felvirágzás korszakában.

A népszavazás eredményének magyarázata

A miniszterelnök ezután a népszavazás eredményét ismertette, kihangsúlyozva, hogy 99.87% szavazott az alkotmány mellett és csak 0.13% ellene. E minden várakozást felülmúló eredménnyel — folytatta — a román nemzet megmutatta az egész világnak, hogy tiszta lelkiületéből eredtek az új alkotmány alapelvei és ezt nem képviselőinek szavazata által mutatta meg a nép, a parlament két házában egyesített ülésén, vagy nemzetgyűlés szavazásával, hanem a majdnem egyhangú népakarat legdemokratikusabb kifejezőmódjával: népszavazással.

— Ma szétzúzódtott a 29 fejű választási hidra, amely annyi kárt okozott az országnak. Ma leszakadt a nép szeme elől a pókháló, hogy lássa, honnan várhatja menekvését. Ófelségének hősi elhatározása s az ország igazi értékeinek a megértése következtében ma végetérték a gyűlölet, a veszekedések, a választási veszekedések, sőt gyilkosságok is. Ezek helyett bekövetkezik a nyugalom, a rend, a békés munka, a testvériség korszaka, úgy mint a legendás időkben.

A patriarcha az „Uj Romániának” és megteremtőjének, II. Károly királynak az éltetésével fejezte be beszédét.

ban a meggyőződésben, hogy egész népemnek óhaját teljesítettem.

Felszabadítva a közéletet a pártérdekek bélyeiből és a románság igazi közérdekeinek tényezői, az értelmiségiek megvédhetik ezután érdekeiket, mert mint munkakörük érdekképviselői lesznek ezután a parlamentbe hívva.

— Aki dolgozik és termel, beleszólhat a közügyekbe, ime ezt az új útát nyitotta meg az új alkotmány. A mai nap mindenki számára örömnapp kell hogy legyen, mert a holnapi Románia számára a haladás és a jövő széles kapui tárulnak fel.

A király beszéde befejezése előtt még köszönetet mondott azoknak, akik tanácsukkal és tapasztalatukkal segítségére voltak e mű megalkotásánál. Aztán ezzel a mondattal zárult Ófelsége beszéde:

— *Eljen a megújodott Románia!*

A király ezután a kormány tagjait különböző kitüntetésekben részesítette, majd fogadta a diplomáciai testületet, amelynek nevében *Andrea Cassulo* pápai nuncius fejezte ki szerencsekívánatait. Végül díszbéd volt a királyi palotában. A díszbédben a kormány tagjai, az állami méltóságok, a diplomáciai testület dékánja s az udvari előkelőségek mellett résztvett *Istrate Micescu* volt külügyminiszter is.

Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök elutazott a Balkán-Szövetség értekezletéről

Helyette a jugoszláv követ tárgyal tovább. — A Balkán-államok kulcshelyzete a spanyol polgárháború pártfogó hatalmai között. — A Földközi-tenger fölötti uralom kérdése a Balkán-államok szempontjából

Ankarából jelentik: A Balkán-szövetség most folyó értekezletén Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök és külügyminiszter még pénteken jelezte, hogy országának belügyei miatt vasárnap este haza kell utaznia. Ezért előbb a napirend olyan tárgyait vettek megbeszélés alá, melyek a négy ország közötti nagyobb szempontok megvitatására adtak alkalmat. Az értekezlet ugyan Stojadinovics vasárnap esti eltávoztása után, hétfőn is folytatta megbeszéléseit. Ezalkalommal azonban már csak az ankarai jugoszláv követ képviselte Jugoszláviát.

A balkán-szövetségi tárgyalások során előszörban a szövetségbe tartozó államok egymás közötti ügyeit vették és veszik elintézés alá. Azonban ezáltal talán először történt, hogy igen élesen előtérbe nyomult a Balkán-államok érdekeltége a nagyhatalmak közti versengésben. A Földközi-tengeren való hatalmi egyensúly kérdése miatt

a balkáni államoknak választaniuk kell, hogy Anglia és Olaszország közül melyik mellé állanak, vagy hogyan védik meg mindkettővel szemben a semlegességüket.

A Spanyolországért való harcban is egyfelől a szovjet, másfelől a német és olasz nagyhatalmak a tulajdonképpeni küzdőfelek. Ezek közt is a Földközi-tenger a találkozó terület, sőt a szovjetre nézve egyenesen a teljesen balkáni partok közt futó szorosok adják az egyetlen kijáratot. Látnivaló tehát, hogy a spanyol

polgárháboruban és annak nemzetközi kihatásai tekintetében is a Balkán-szövetségnek valószínű kulcshelyzete van s így nagy megfontolást igényel, vajjon milyen állásponton legyen a spanyol küzdőfelekkel szemben.

Szombaton is, vasárnap is este ünnepi lakomák voltak a résztvevő államok tiszteletére. A vasárnap estig folytatott megbeszélésekről külön hivatalos közleményt adtak ki, hogy a Stojadinovics elutazásáig létrejött tárgyalási eredményeket összegezzék.

Nátház fenyegeti Önt! A fertőzés ellen védekezzen
VALDA
PASZTILLÁ-val
eredeti dobozban

Burcsák megkóstolja a vizet...

Irtó: Szilárd János

— Aggyústen, szép molnárnél! Beszélhetnék az urával?

— Nem lehet, eszem a szívt, gyógygyul!

— Tán biz bé volt lökve?

— Jaj, nagyon!

— Sokat ivott?

— Csak három napig...

— Nos, akkor majd elgyűvök hónap.

Ez a pírbeszéd a nagytorjú Kotra Péter vízimolnár hítes felesége, a minden tekintetben kiváló Panni asszony és Burcsák János helybéli gazdálkodó között folyt le a malom előtt, ahol az eperfa árnyékában gabonáért meg rakott szekerek ácsorogtak s a szekerek előtt apró lovacskák bóbiskoltak. Most Panni asszony azért volt minden tekintetben kiváló fehérszemély, mivelhogy a malom akkor is vígan örölt, amidőn a molnár egy-egy halálos részegség után gyógygyulni igyekezett a lefüggönyözött szobában, mégpedig akkora buzgalommal, hogy a malom kerekének és köveinek a munkája sohasem járt akkora zajjal, mint az ő hortyogása.

Hát aztán másnap délben nagytorjú Kotra Péter szerencsésen felébredt.

— A Burcsák János vót itt, — mondta neki Panni asszony. — Beszélni akart kieeddél!

— Oszti mirül?

— Ha én azt tenném. De aszonta, máma visszagyűn.

— Hát csak gyűjjön! — nyújtózott egy utolsó Kotra Péter és felkelt.

Telt-múlt az idő, már esteledett, hanem csak nem akart jönni a Burcsák János...

És másnap se jött...

Harmadnap se jött...

Vegyednapra rá aztán Kotra Péternek már

anngyira fúrta az oldalát a kíváncsiság, hogy vette a botját és indult Burcsákékhöz.

Ahogy belépett a kapun, jött vele szemközt az asszony. Már mint Burcsáké.

— Aggyústen! — üdvözölte őt Kotra Péter. — Beszélhetnék az urával?

Az asszony intett.

— Sajnálom, de gyógygyul!

— Tán biz bé volt szopva?

— Jaj, nagyon!

— Sokat ivott?

— Csak három napig...

— Nos, majd akkor elgyűvök hónap, — mondta nagytorjú Kotra és ballagott haza.

Másnap alkonyatkor felnyitotta szemét Burcsák János és az ég pokollal bendőjében káposztalé irányú érdeklődött.

— Itt vót a Kotra Péter, — hozta a köcsögöt Burcsáké. — Beszélni akart kieeddél.

— Oszti mirül?

— Tuggya a hóhér. De aszonta, máma visszagyűn.

— Hát csak gyűjjön! — kezdte kanalizni a káposztalévet Burcsák János és várta türelmesen Kotra Pétert.

Várt...

Mikor aztán elmúlt három nap és Kotra Péter csak nem jött, cihelődött és ment a malomba.

— Aggyústen! — üdvözölte az udvaron Panni asszonyt. — Beszélhetnék az urával?

— Hát azzal ugyan nem beszél! — kacagott keserűnyesen Panni asszony. — Mer esmeg gyógygyul!

— Sokat ivott?

— Amióta kieedet kereste, azóta fúr!

— No, majd akkor elgyűvök hónap! — mondta Burcsák János és ivott otthon három napig egyfolytában. Mikor ágyának esett, Kotra Péter már két napja ébren volt és várta Burcsák Jánost, hogy vajjon mit akar neki mon-

* Éltesebb emberknél, akik gyakran fel vannak fuvódva, úgy az alhasi pangást, mint az emésztés renyheségét egy-egy pohár természetes „Ferenc József” kecsérvíz reggelenként, éhgyomorra bevéve, rendszerint hamar mérsékli, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást leszállítja. Kérdezze meg orvosát.

Időjárás

A budapesti időjárás-kutató Intézet jelentése szerint a várható időjárás: Élénk, nyugati, Jél-nyugati légáramlás, több helyen köd, a hőmérséklet kissé emelkedik.

A magyarországi kereszténypárt a szélsőségek ellen

A párt öt szavazattal maradt kisebbségben a közzei választáson

Gyöngyösről jelentik: Az Egyesült Kereszténypárt szervező gyűlésén felszólalt gróf Sigray Antal. Ismertette a mai politikai helyzetet és hangoztatta, hogy az országnak ma jobban, mint valaha, egységre van szüksége. A továbbiakban kikelt az aknamunka és a tévzavak ellen, s hangoztatta, meg kell szüntetni annak lehetőségét, hogy bárki is bejöhessen az országba és röpiratokat osztogasson, azt hirdelve, hogy illegális uton átveszi a hatalmat.

A szónok ezután a jobboldaliság és baloldaliság fogalmát fejtegette, majd Schuschnigg kancellár beszédével kapcsolatban kijelentette, hogy Ausztria függetlensége legalább is egyelőre biztosítva van.

Köszegről jelentik: A vasárnapi pótválasztás során Hindy Zoltán, a Nemzeti Egység pártjának jelöltje 5158 szavazatot, Kovács Sándor, az Egyesült Kereszténypárt jelöltje 5153 szavazatot kapott. A kerület képviselője tehát Hindy Zoltán, egységpárti jelölt lett.

dani, aztán ment a Burcsákékhöz érdeklődni. És viszont. Amikor Kotra Péter esett ágyának, Burcsák János eszmélt magára és várta káposztalé mellett a Kotra Pétert álló két napig, midőn is elhajtotta őt a malomba a kíváncsiság, hogy mi ügyben kereste őt a nagytorjú molnár.

És így ment ez felváltva, hetekig.

Ekkor aztán egy kis galiba történt.

A nagytorjú molnár megcsapta a ferslóg. Megcsapta és amikor Burcsák János jött, hogy beszélni akar vele, ébren volt. Jegestömlökkel a fején és haloványan, mint a spiritusz lángja, de ébren volt.

Hát aztán Burcsák leült az ágya szélére és kezdte:

— Láss, láss...

Sóhajtott s folytatta:

— En már régen akartam mondani kieednek, de mindig alult. En már régen akartam mondani, hogy baj lesz, h~~át~~ próbájjuk meg, oszti szokjunk rá a vizrel...

Kotra Péternek alig-alig forgott a béna nyelve, de azért megszólalt:

— Hát itt a kancsó! Kóstózza meg!...

Az asztalon a teméntelen sok orvosságos üveg között csakugyan ott volt a vízeskancsó, nos Burcsák János a szájához emelte s megkóstolta.

Megkóstolta s visszatette.

— Na? — pislogott rá a jeges tömlök-

ből égő kíváncsisággal Kotra Péter. Burcsák nem válaszolt.

Csak csámcsogott hosszan s gondosan, mint általában a kóstolások után szokás, majd vette a kalapját s botját és indult az ajtó felé. Utközben megállt.

— Igaza van kieednek! — mondta bísan.

És az ajtóból még visszaszólt:

— Inkább a ferslóg!...

Az osztrák nemzeti szociálisták még nyugtalankodnak

A hatóságok még a Hazafias Arcvonal keretében se engedélyezik ülésüket

Ellentmondó hírek a stájerországi tüntető felvonulásokról és katonai ellenintézkedésekről

Bécsből jelentik: A gráci és középstájerországi nemzeti szociálisták vasárnap gyűlést akartak tartani a Hazafias Arcvonal keretein belül. Miután hatósági részről föltételezték, hogy a nemzeti szociálisták így a Hazafias Arcvonal leple alatt csak a maguk tiltott gyűlése-

Dr. Seyss-Inquart Artur

zéseit akarják folytatni, éppen ezért a hatóságok a vasárnapra bejelentett gyűlést betiltották. Ugyanakkor Grác környékén riadókészültséget rendeltek el a gráci helyőrséget bécsi katonasággal erősítették meg.

Este tíz órakor hivatalos helyen kijelentették, hogy Grácban teljes a nyugalom. Tüntetére, vagy összetűzésre egyáltalában nem került sor. A nyugtalanságra való tekintettel Zernatto miniszter maga vette kezébe a stájerországi Hazafias Arcvonal vezetését.

Másik gráci jelentés szerint a nemzeti szociálisták vasárnap délután tüntető sétát rendeztek. Csoportosulás, rendezés sehhol sem történt.

Beavatott helyről szerzett értesülés szerint a Grácba küldött katonai megerősítés csak jelentéktelen mértékű és csak arra szolgál, hogy a Grácba vezető nagyobb utakat katonaság ellenőrizze. A külföldön ugyanis olyan híreszteléseket terjesztettek, hogy Stájerország egyes vidékeiről nagyobb nemzeti szocialista tömegek igyekeznek Grác felé. Ezek a híresztelések nem bizonyultak valóknak és a katonaságnak nem akadt dolga. A magános utasokat minden korlátozás nélkül tovább engedték, a város felé. Azok a hírek, hogy a katonaság gépfegyvereket állított fel Grác utcáin, szintén nem felelnek meg a valóságnak.

SEYSS-INQUART BELÜGYMINISZTER MEGNYUGTATJA AZ ELÉGEDETTLENKEDŐKET

A gráci rádió vasárnap bejelentette, hogy Seyss-Inquart belügyminiszter a legközelebbi napokban Grácba érkezik és szótartat intéz a lakossághoz. Ez a bejelentés megnyugtatólag hatott és a nemzeti szociálisták elálltak attól a tervüktől, hogy vasárnap este fáklyás felvonulást rendezzenek, ami ellentétben állt volna a felvonulási és gyülekezési tilalommal.

NÉMETORSZÁGI SAJTÓGYANAKVÁS AZ OSZTRÁK „HAZAFIAS ARCVONAL” MOSZKVAI BEFOLYÁSOLÁSA MIATT.

Bécsből jelentik: Az osztrák politika vezető körei annak a számukra érthetetlen sajtóhadjáratnak hatása alatt állnak, amelyet a né-

met lapok indítottak az osztrák munkásságnak a „Hazafias Arcvonal”-ba való belépésével kapcsolatban. A német lapok ugyanis arról írják, hogy a munkásság bevonulása nem őszinte meggyőződésből, hanem Moszkva utasítására történik, s Moszkva így akarja a Hazafias Arcvonalon belül a német nemzeti egység megerősödését megakadályozni.

A hivatalos „Wiener Zeitung” foglalkozik az eseményekkel és megállapítja, hogy az osztrák nép a saját erejéből és akaratából, a saját lábán állva akarja kifejezésre juttatni meggyőződését és alakítani jövőjét.

A budapesti „Reggeli Ujság” jelentése szerint Berlin megváltozott felfogása nagy csodálkozást váltott ki bécsi körökben. A látszat az, hogy

Berlint kellemetlenül érinti, hogy az osztrák munkásság belép a Hazafias Arcvonalba. Viszont Schuschnigg programjának sikerét jelenti, hogy az osztrák munkásságot sikerült elszakítani a vörös gondolatától és a hazafiai szeretet jegyében a hazafias frontba való belépésre bírni.

Ez büszkeséggel tölti el elsősorban a szövetségi kancellárt, akinek ugyanaz sikerült, mint Hit-

Nézze meg mindig a védjegyet

„KOPROL”
4 LEI

CSOKOLÁDÉ
A
TÖKÉLETES
HASHAJTÓ

Minden zacskóban van egy jubileumi-pályázat-szelvény

ler kancellárnak. Bécsben azt várták, hogy ez Berlinben örömet fog kelteni és csodálkoznak, hogy helyett bolsevista veszedelemről szóló gyanakvással hadjárat indult meg a német birodalom lapjaiban.

DR. SCHACHT NÉMET BIRODALMI MINISZTER BÉCSBE UTAZIK.

Budapestről jelentik: A „Reggeli Ujság” párizsi értesülése szerint az „Information” című francia lap közli, hogy dr. Schacht a közeljövőben Bécsbe utazik. Az utazás célja az, hogy Kienböck osztrák bankelnökkel tárgyalásokat folytasson Németország és Ausztria gazdasági együttműködéséről.

A Balkán-Szövetség elismeri az olasz császárságot és kapcsolatba lép a Franco-kormányval

Ankarából jelentik: A Balkánszövetség tanácskozásairól kiadott hivatalos közlemény hangoztatja a Románia, Jugoszlávia, Törökország és Görögország között fennálló teljes egyetértést, valamint az említett államoknak a Népszövetség iránti hűségét. Az abesszin kérdés — a közlemény szerint — a Balkánszövetség számára tárgyalanná vált, miután Romá-

nia és Jugoszlávia már elismerték az olasz császárságot, s Törökország és Görögország is rövidesen alkalmazkodni fognak ehhez a lépéshez. A szövetség tagállamai végül bejelentik, hogy gazdasági érdekeik biztosítása céljából kapcsolatba lépnek Franco tábornok kormányával.

Francó tábornok és munkatársai a terueli hadszíntéren. A spanyol nemzeti csapatok a napokban elfoglalták Teruel, amelyet a vörös csapatok — a város elhagyása előtt — romhalmazzá változtattak. Képünkön Franco, a nemzeti Spanyolország államfője látható, amint a terueli fronton tábornokaival megbeszélést folytat.

A kérvényezés joga

Az „Argus” közgazdasági napilap február 25-iki számából közöljük N. Daşcovici egyetemi tanár általános figyelmet érdemlő cikkét. (Szerk.)

A mostani kormány, amint az egyes minisztériumok intézkedéseiből kitűnik, gyakorlati alapra akarja helyezni azt a kérvényezési jogot, amelyet a román fejedelemségek ősrégi szokásai között örököltünk.

A kérdést az előző kormányok is azzal a jóakarattal vizsgálták, hogy ezt a jogot a polgárok hasznára szabályozzák, azonban gyakorlati eredmény nem volt, bármennyire is nőtt a költségvetést terhelő tisztviselői kar száma. Ellenkezőleg megállapítható, hogy egyes rendszabályok, mint például a kérvényező személyes megjelenése a hatóságok előtt, vagy pedig a kérvények törvényes meghatalmazott által való beküldése, csak megnehezítették az állam-polgár legelemibb jogának, a kérvényezés jogának a gyakorlását.

Voltak miniszterek, akik teljes jóakarattal akartak végetvetni a protekcióra alapított kijárási rendszernek, amelyet hívatásos, vagy politikai kijárák építettek ki, azonban nem fogták meg a hibát gyökerében, nem törték le a *közigazgatási basáskodást*.

Mert a „befolyásos” személyek kijáráására alapított rendszer nem más, mint a *közigazgatási basáskodás* szükségszerű következménye, a köteleességtudat, a jóérzés teljes hiánya, ami általánosan jellemzi a közigazgatási szervezetet, amikor a polgárok jogos kéréseiről, a kérvényezési jog gyakorlásáról van szó.

A *közigazgatási kényuraságot* csak növelte — az államgépezet teljes benulásáig — a politikai hatalmasságok beavatkozása különösen a polgárok gazdasági életében; életlehetőségeiket körmönfont formákkal nehezítették, amelyeket csak mellékes áldozathozattal lehet teljesíteni a törvényes adókon és díjakon felül. Mindez csak növelte az elégedetlenséget.

A bejelentett és meghirdetett újítások és jóakaratok csak akkor szintezhetik meg az általános elégedetlenséget, ha az *egész közigazgatási szervezetet ráébresztik arra a feltétlen köteleességre, hogy a polgárok kérvényeire gyorsan és kerülő utak nélkül feleletet kell adnia!*

Szükség van arra, hogy az állam hivatalnokai megérték végre azt, hogy egy közintézménynél beiktatott bélyeges kérvényre gyors feleletet kell adni, akár igenlő az, akár elutasító. Az iktatóhivatalok nem lehetnek továbbra is holtvágányra jutott kérvények hatalmas lemelei, ahonnan csak „befolyásos” ember tudja azokat életre keltetni.

Minden rend-országban bárkinek a beadott kérvényére rövid időn belül válaszolnak kerülő úton való mozgítás nélkül. Sokszor még írásbeli kérvényre sincs szükség, hogy a szóbelileg, vagy telefonon közölt kérésre, vagy panaszra szóban, telefonon, vagy írásban válaszoljanak.

Eppen ezért, az ilyen országokban a miniszterek előszobái és a közhivatalok nincsenek tele kérvényezőkkal, akik reménytelen ügyükben nagy távolságból, zsebüket érzékenyen érintő pénzáldozattal indulnak el, hogy jogos kérvényeik homályos és rejtelmes útját kitapogassák, mert az magától célhoz nem tud érni, ha nincs egy „befolyásos” pártfogója.

Könnyen érthető tehát az az általános elégedetlenség, amely a kérvényezőkre feleletre hiába váró reménytelen hajszájának a következménye. Könnyen érthető így a zűrzavar és sokszor a füstesség telenség is a hivatalnokok között, akiket valósággal megrohan a reménytelen kérvényező serege.

Minden komoly segítő munkának ott kell kezdenie, hogy a hivatalokat alkalmassá tegye minden beiktatott kérvény automatikus elintézésére. Rövid fogalmazásban ez így néz ki: gyors felelet a kérvényező lakására, szigorú büntetések az alantas, vagy magasabb tisztviselő ellen, akinek hatáskörébe tartozik a kérvény elintézése, a személyes felelősség szigorú megállapítása és alkalmazása.

Ami más országokban már megvan és bámulatosan bevált — erről meggyőződhetek azok, akik külföldön éltek bizonyos ideig — nálunk is megvalósítható, annál is inkább, mert a lakossággal szemben aránylag a tisztviselők száma Romániában magas.

Igaz, hogy ennek számos nagy akadálya van. Többek között a tisztviselői kar tehetetlensége és rosszakarata, amely eddig a választási kilátásokhoz igazodott, eddig ezek voltak a legnagyobb és legkomolyabb akadályok. Azonban ezeket a nehézségeket le kell győzni, mert csak a kérvényezési jog gyakorlati valószínűsítő fordítása indíthatja el Romániában az új idők legnagyobb újításait.

Ebből a célból eltávolítandók törvényhozásunkból a formásokhoz kötött korlátozások és bizonyos kérvényezési időjárásokból eredő jogvesztések. A válasz nélkül hagyott kérvény esetében pontosan megállapítható legyen a tisztviselő felelőssége. A feleleteket, ha a kérvényt postán küldték be, postán küldjék a kérvényező lakhelyére. Végül meg kell szervezni a kérvények elfogadását nemcsak az illetékes fórumnál, hanem alantasainál is. Meg kell állapítani az adandó feleletek határidejét, hogy eleitől fogva biztosítva legyen a tudatlan és kellőleg nem értesült kérvényezők útbaigazítása.

A dolgok helyes útra való terelése nálunk csak akkor történhetik meg, ha az államgépezet megújul. Mert az államgépezet a sokféle adót és díjakat fizető közönség szolgálatára rendeltetett.

Fodor József előadása a társadalmi osztályok rendeltetéséről

Timişoara. Saját tud. A Katolikus Női Műszó rendezésében tartott „Világnézeti iskola” előadássorozatában Fodor József timişoari Littánár, a Katolikus Népszövetség banati főtitkára bevezetőleg utóbb „A társadalmi osztályok rendeltetéséről” Az előadó elsősorban a társadalom és a társadalmi élet kialakulását fejtegette. Végig vezetett a fejlődés különböző fokozatain és éles meglátással ecsetelte a gépek korszakának hatását a társadalomra. Behatóan rávilágított a liberalizmusra, végül megdöntöhetetlen alaposággal kimutatta: csak Krisztus örök igazságaiból kiindulva találják meg a társadalmi osztályok az igazi békét és boldogulást. A lelkes hallgatóság őszinte elismeréssel adózott az értékes előadásért.

A Világnézeti iskola legközelebbi előadása alkalmával március 8-án P. Szabó Dömjen de-vai szentferréndi tanár beszél „Katolikus szempontok a gazdasági életben” címmel.

Nyolcmillió költséggel építik fel a someseni-i repülő-állomást

Kelet-Európa legszebb és legmodernebb légikikötője lesz ez a repülő-állomás

Cluj. Saját tud. A cluji polgári repülőállomás parancsnoksága az elmúlt napokban értesítést kapott az illetékes minisztériumtól, miszerint a legfelsőbb pénzügyi hatóságok megszavazták azt a kétféle leányi összeget, amely a someseni polgári repülőállomás befejezési munkálataihoz szükséges.

Ez a megszavazott összeg, amelyből a még szükséges kisajátításokat mind fedezni tudják, lehetővé fogja tenni, hogy legkésőbb őszre felépüljön a someseni légikikötő, amely nemcsak az ország, hanem egyben Kelet-Európa egyik legszebb légikikötője lesz.

Munkatársunk a magyaránny tervekkel kapcsolatban felkereste Irimescu polgári repülő-tisztet, aki a jelenleg a fővárosban tartózkodó Iosipescu parancsnok helyettese:

— Az új repülőtér — mondotta a parancsnok helyettese — nyolcmillió költséggel épül fel és nemcsak a legszebb, de egyben a legmodernebb kelet-európai légikikötő is lesz. Az épület már teljesen készen áll, csak még a belső berendezési munkálatokat kell végrehajtani. Ennek megtörténte után kerül sor a hangár, táviró és a rádió-állomás, a tisztviselői lakások felépítésére és a leszálló terep elrendezésére, amelyet nagyrészt betonból fogunk készíteni. Ezeknek elkészülte után az új repülőállomás méltó helyet fog biztosítani Cluj városának a nemzetközi repülőforgalomba, amely bár még a kezdet kezdetén van, máris igen jelentős reményeket mutat fel.

— A múlt év március elsejétől november 15-ig állomásunkon 1581 különféle nemzetiségű utas utazott át, javarésze csehszlovák, amerikai, francia és angol állampolgár volt, de voltak japán utasaink is. Nagy volt ezenkívül a csomagszállítási forgalom is. A múlt év folyamán ugyanis 26 ezer 720 kilogram sulyu csomagot és ötezer kilogram sulyu levelet szállítottak gépeink. A forgalmat egy hárommotoros Fokker, amely 16 utas befogadására képes, két angol Lockhehad-Electra 10 utas számára, bonyolították le. A gépek óránkénti sebessége 300 kilométeren felül volt és egy óra tíz perc alatt tették meg az utat Cluj—Bucuresti között, akárcsak az oroszok Douglas gépei, amelyek Prága és Moszkva között bonyolítják le a forgalmat.

— Ha az idő kedvező lesz — folytatja tovább a repülőtiszt — a nemzetközi forgalom állomásunkon május elsején indul meg, de a Cluj—Bucuresti járatunkat valószínűleg sokkal hamarabb megindítjuk. A forgalmat a régi Fokker és a nemrégiben rendelt Skoda gépek fogják lebonyolítani. A gépeket oly nagy kényelemmel rendezték be, hogy azok minden utas igényét ki fogják elégíteni, nem is szólva arról, hogy például azt az utat, amire gyorsvonattal is 14 óras utazásra van szükség, egy óra alatt fogják megtenni.

Most jelent meg!

SCHUTZ ANTAL:

DOGMATIKA

A KATOLIKUS HITIGAZSÁGOK RENDSZERE

Katolikus hitünk igazságainak ebben a két, hatalmas kötetben való megvilágításával a nagynevű dogmatikus, Schutz Antal dr egyetemi tanár nemcsak a kispapoknak adott minden tekintetben megfelelő tankönyvet, hanem a művelt katolikus közönségnek is megbízható, megnyugtató eligazítást nyújt a hit komoly és nehéz kérdéseiben. „Mesterien összekapcsolva a spekulatív és a pozitív módszereket — a legmodernebb beállítással, a mai ember nyelvén veszi sorra az Egyház tanításának fontosabb és kevésbé fontos tételeit. A tudományos színvonalról soha le nem lépve, meggyőző erővel mondja el mindazt, amire a vallásos tudást illetően a mai világunkban egy gondolkodó embernek igénye lehet. Pázmány Kalauza óta nem volt a magyar hittudományi irodalomnak e münél értékesebb kincse.” (Theologia.) A majdnem másfélszer oldalra terjedő könyv nemcsak azért időszerű, mert az emberek érdeklődése ezen a téren igen megnövekedett, hanem azért is, mert ma általános divat a hit problémáiról beszélni és semmi másban nem tapasztalunk annyi hozzáértést, mint éppen ezekben a kérdésekben.

Új, bővített kiadás, két kötetben. Fűzve 900 lei és portó.

Könnyen részletfizetésre is könyvosztályunknál!

Eltűnt az angol légiflotta legújabb szerkezetű bombavető repülőgépe

Londonból jelentik: Négy napig tartó szakadatlan kutatás után feladták a reményt, hogy sikerül megtalálni azt a bombavető repülőgépet, amely még csütörtökön startolt és azóta nincs semmi hír róla. Az angol légiflotta legújabb típusu bombavetőjéről van szó, amelynek szerkezetét szigorú hadititoknak tekintették. A „Sunday Express” annak a gyanújának ad kifejezést, hogy kémkedés történt és a bombavető repülőgép kémek kezébe került.

A csendesóceáni Fülöp-szigetek a japán-kinai háború alatt még Amerika fennhatósága alatt akar maradni

Washingtonból jelentik: A csendes-óceáni Fülöp-szigetek főbiztosa kihallgatáson jelent meg Roosevelt elnöknel és jelentést tett az Egyesült Államok fennhatósága alatt álló szigetek helyzetéről. Az Egyesült Államok parlamentje már évek előtt kimondotta, hogy hajlandó visszaadni a sziget függetlenségét, ha a lakosság is úgy kívánja. A főbiztos Roosevelt elé terjesztett jelentése szerint a mostani idő nem alkalmas arra, hogy a Fülöp-szigetek függetlenségének megadása most, a japán-kinai háború idején történjék meg s most a lakosság sem sürgeti a függetlenség megadását.

Roosevelt elnök egyelőre még nem döntött a Fülöp-szigetek kérdésében.

A római katolikus státus pereit a Semmitőszék előtt

Bucuresti. Saját tud. A transzylvániai római katolikus Státusnak a római egyezmény-nyel kapcsolatban hat pere volt a Semmitőszéknel folyamatban, amelyeknek sorsa attól függött, hogy a felső bíróságok érvényesnek és kötelező erejűnek ismerik-e el az 1932. évi nemzetközi egyezményt. E perek közül kettő a sibiui Teréz-árvaházra vonatkozik s ezek nemrég nyertek végleges elintézését azzal, hogy az állam, illetve a munkaügyi minisztérium elismerte a katolikus egyházmege tulajdonjogát és bírtokba adta az általa lefoglalt helyiségeket. Két másik pert a közoktatásügyi miniszter indította, a eluji katolikus iskolaépületekre nézve. E perek nemrégiben határidő nélkül elnapoltattak. Hétfőn, február 21-én volt a tárgyalás a még tárgyalás alatt álló utolsó két perben, amelyekben a Státus a földművelésügyi minisztériummal állott szemben. E perekben a Státus képviselőjében Gyárfás Elemér jelent meg, akinek előterjesztésére a Semmitőszék az egyik pert határidő nélkül, a másikat pedig október 10-re elnapolta. Remélhető, hogy a legközelebbi tárgyalási határnapig ez az ügy is elintézését fog nyerni.

Vigasztal, felemel, erőt ad Krisztus véres, de diadalmas keresztjének tanítása. E tan szépségét, mélységét tárja elénk teljes kidolgozott elmélkedésekben

Csávossy Elemér S. J.:

Kereszt és feltámadás

című új művében, mely lelki gyakorlatos munkájának III. kötete, de előző köteteitől (Örök igazságok I., Nagy király nyomdokain II.) függetlenül önálló egészet alkot.

Ára amatorkötésben 235 lel és portó
Kapható: könyvosztályunknál.

Többféleképp lehet MILLIOMOS

valaki...

Vannak, akik szüleiktől örökölték

Mások üzleteken kerestek, ... míg mások tudták, hogy ha 200 lelt adnak ki havonta, nem lesznek szegényebbek, de megvan a lehetőségük, hogy milliomosok lehessenek.

EZEK

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK MILLIOMOSAI

Ami ezeket a milliomosokat a többiektől megkülönbözteti, az az a tény, hogy az Állami Sorsjáték szigorúan titoktartó és gazdag emberek lehettek anélkül, hogy valaki is tudna róla.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

A XVI. SORSJÁTÉK 1. OSZTÁLYÁNAK A HUZÁSA

MÁRCIUS 15-ÉN

Valutacsempészek nemzetközi társaságát leplezte le a bucaresti-i rendőrség

A társaság két ügynöke, Katz József és Weisz Arnold több mint ötvenmillió lei értékű aranyat és valutát csempészett ki az országból. A budapesti rendőrség is bekapcsolódott a nyomozásba

Bucurestiből jelentik: A fővárosi rendőrség — egy bizalmas feljelentés alapján, amely szerint rendszeresen csempésznek aranyat és valutákat Romániából külföldi országokba, — már hosszabb ideje széleskörű nyomozást folytatott. A nyomozás most döntő fordulathoz jutott, amennyiben a bucaresti északi pályaudvaron pár nappal ezelőtt három férfit fogtak el akiknek bőröndjében többszáz angol font és hatalmas összegeket jelentő aranyrudak voltak.

A bucaresti rendőrség detektívjei megtudták, hogy Katz József csehszlovákiai kereskedő a csempészbanda egyik tagja, összeköttetésbe került két bucaresti férfivel: Rosenberg Józseffel és Weisz Arnolddal, s megállapították azt is, hogy a két gyanúsított mikor készül elutazni a fővárosból. Az állomáson aztán drámai jelenetek között megtörtént a leleplezés s a duplafenekű bőröndökből a detektívek egymásután húzták elő a papírba csomagolt aranyrudakat és angol fontokat

Másnap sikerült elfogni Katzot is, aki előzően őrizetbe vett két társával együtt beismerő vallomást tett a rendőrségen. A nyomozás befejezése után a vádlottakat átkísérték a vizsgálóbíróságra. A vizsgálat eddigi megállapítása szerint Katz és Weisz ügynökök nemzetközi arany- és valutacsempészbanda megbízottjai voltak és több, mint ötvenmillió lei értékű aranyat és valutát csempésztek ki Romániából. Velük együtt több társukat is letartóztatásba helyezték, köztük két budapesti ügynököt.

A nyomozásba a budapesti rendőrség is bekapcsolódott s az ottani valutarendőrség detektívjei kimentek azokra a címekre, ahol a milliós csempészési botrány állítólagos pesti szereplői laktak, a detektívek azonban csak azt állapíthatták meg, hogy egyik címen sem ismerik őket, mert a bemondott helyeken soha sem volt lakásuk. A nagyszabású bűnügyben természetesen tovább tart a nyomozás

A katolicizmus jövője Oroszországban

iria: Olav Leroi*

Sem jogunk, sem módunk nincs arra, hogy Gondviselés útjait és szándékait kutassuk. Egy dolog azonban elvitathatatlan: az utolsó két évtized sokkal közelebb hozta az orthodox egyházat Rómához, mint a legutóbbi két évszázad. Ha egy napon Oroszországban vége lesz a bolsevista uralomnak, a katolicizmus kitűnően előkészített talajra talál ott az apostoli munka számára.

Gyakran beszélnek ma oroszországi vallásos újrarendésről. Számomra azonban mégis óriási meglepetés volt az a megállapításom, hogy a hívők bizalma milyen nagy mértékben visszatért az orthodox papsághoz. Husz esztendő nem is hozhatott nagyobb és hangsúlyozottabb változást az orosz papság helyzetében, mint amilyen változást ma tapasztalhatunk. Az orthodox papok ma igazi lelkipásztorai a népnek s akik vidéken teljesítenek szolgálatot, hivatásukat igazi természetfeletti lelkesedéssel végzik, ahelyett, hogy — mint régen — csupán a cári kormányzat hivatalnokai lennének. Hogyne csodálkoznánk és örülnénk ilyen szellemi megújulás láttán, amikor csak egy hívő Oroszország lehet a katolicizmus fejlődésének előfeltétele?

Ha számok alapján próbáljuk tanulmányozni a katolikus Egyház helyzetét a jelenlegi Oroszországban, el kell ismernünk, hogy ezek a számok nem nagyon biztatóak. A római katolikusok száma igen csekély. A legutolsó statisztika, melyet 1897-ben adtak ki, körülbelül 87 millió orthodox és 11 millió 500 ezer katolikus lelket tüntet fel. Ebből a számból azonban jelentékeny mennyiséget le kell vonni, mert 1918-ban Lengyelország, Litvánia, Finnország, Észtország és Lettország leváltak az orosz birodalom testéről. Oroszország 1918 előtti lengyel tartományai csaknem kizárólag katolikusok voltak; a letteknek 22 százaléka, a litvánoknak pedig — egy 1925 évi statisztika szerint — 80 százaléka katolikus.

Ezek a számok azt mutatják, hogy a belső, tulajdonképpeni Oroszország a cári uralom alatt csak igen kis számú katolikus lelket számlált. A fentemlített és az egész ország területére kiterjedő 11 millió katolikus népesség legnagyobb része a határtartományokból került ki és etnikailag inkább a szomszédállamokhoz tartozott.

A cári időkben politikai okokból nagy ellenállást tanúsítottak a katolicizmusnak nagyobb méretű behatolásával szemben. Nagy Péter cár uralma óta az orosz politika nem kedvezett a katolicizmusnak és ismeretes, hogy ez az uralkodó előnyben részesítette a protestáns tanítókat és hivatalnokokat, akiket Európa különböző országaiból hívtak be Oroszországba. A németbarát politika, — mely általában a cárok politikája volt, — természetesen szükségessé tette, hogy jó viszonyt tartsanak fenn a protestáns németekkel, akik nagy számban éltek Péterváron és Moszkvában. A lakosság önként osztotta azt a véleményt, hogy a katolicizmus lengyel importáru, tehát a lengyelekkel szembeni érzés még hangsúlyozottabbá tette ezt az előítéletet.

A lakosság, mely a nyomorúság és a régi orosz pópáktól nyert, kétes teológiai értékű vallási ismeretek elnyomatása alatt élt, — a római pápában halálos ellenséget látott, aki a cári hatalom legnagyobb veszedelmének megtestesítője. Az orosz arisztokrácia foglalkozott ugyan valami keveset vallási problémákkal, de ez nagyon felszínes volt s legnagyobb részük e kérdésektől nagyon is távolállt, francia írók hatása alatt állott. Voltaire szelleme, — aki nagyon olvasott és rajongott író volt ebben az időben Oroszországban, — teljesen átítatta az orosz arisztokrácia mentalitását. A katolikus egyház s a katolikus püspökök és érsekek pedig — legnagyobb részben a német egyetemeken egykori hallgatói — szabadgondolkodók voltak.

Volt egy, a középosztályhoz tartozó értelmiségi kategória, mely kivételt képezett vagy — jobban mondva — válaszüton állott. Ezeknek köreiben találtunk néhány — kétségtelenül kevés számú — egyént, akik rokonszenvel fordultak a katolicizmus felé. Ezek között akadtak

olyanok is, akik katolikusoknak vallották magukat, de nem tartották hasznosnak, hogy ezt nyíltan is hangoztassák vagy éppen áttérjenek.

Ime, egy példa, mely ezt a különös lelki és szellemi beállítottságot tükrözi vissza; a múlt század végéről jegyezték fel s egy olaszországi származású pap közölte Rómával:

Egy előkelő orosz dáma, élete utolsó óráiban, azt a kívánságát fejezte ki, hogy szeretné fölvenni a haldoklókat szentségét s kérte a fentemlített pap közbenjárását. Amikor az abbé megjegyezte, hogy azt megelőzően át kell térni, — a beteg nagyon csodálkozott afelett, hogy nem akarják őt katolikusnak tartani. Hozzátette, hogy az ő megítélése szerint, ha van is valami különbség a római katolikus és az orthodox egyház között, az csupán személyi természetű. A beteg tehát katolikusnak vallotta magát anélkül, hogy elismerte volna a formális áttérés szükségességét. Miután haldoklólól volt szó, az olasz pap feladta neki az utolsó kenetet.

Nem szabad azonban túlozni: a középosztálynak ez az értelmiségi kategóriája elég kis számú volt s éppen a közöny, mely sok oroszoknál sajátság — okozta e kis számú intellektuel mozgalmának oly kevésbé hatásos voltát.

Az indokok, amelyek a római katolikus egyház oroszországi reményeit igazolják, főként a két utolsó évtizedben gyökereznek.

Kétségtelen, hogy jelenleg kevés katolikus templom van nyitva istentisztelet céljaira. De bizonyos javulás észlelhető a Róma iránti érzelmek tekintetben és ez többet jelent, mint a templomok száma.

Mivel magyarázható ez a jelenség?

Aki nem hisz az isteni Gondviselésben és betudná Oroszországot anélkül, hogy mélyebben a dolgok mögé látna, valóban könnyen tagadásba vehetné ennek a Gondviselésnek a létezését. A legutolsó két évtized alatt a nagy tömeg rájött, hogy a hit nem „csupán” külső megnyilatkozásokból áll, ami nagyon is elterjedt felfogás volt

azelőtt s ami az orthodox egyház kebelében a legtöbb eretnekséget eredményezte. A vallás ma sokkal inkább belső, szívügyé vált; sokkal inkább az Istenben hisznek, mint az „ikonokban” és több, értékesebb hatást tulajdonítanak az imádkozásnak, mint a sűrű keresztvetésnek.

A katolicizmus jövőjére való kedvező befolyás másik oka a papság tagjainak a gyűjtőtáborokban való kényszerű tartózkodása. Az orthodox pópák megállapíthatták itt, hogy a katolikus papok sem mutatkoznak kevésbé bátraknak és kevésbé kitaróknak, hűségeseznek hivatásuk iránt, mint ők. Beszélgettek egymással és észrevették, hogy a különbségek, amelyek őket elválasztják, nem is olyan mélyrehatók. Egyes papok, akiknek sikerült kijutniok a gyűjtőtáborból egyes külföldön élő kommunis-tákkal való kicserélés révén, — elmondják, hogy sok pápa megérti ma már, hogy a keresztény egységet a katolicizmus útján kell keresniök.

A harmadik fontos körülmény az irányítás hiánya az orthodox egyház élén.

Amikor az orosz egyház a forradalmi hatalom uralomrajutásakor elvesztette legfőbb vezetőjét, a cárt — egyik napról a másikra irányítás nélkül maradt. Néhány hónappal később megválasztották pátriárkának Tichon érseket, akit azonban csakhamar félretoltak. A papság egy része megmaradt Tichon vezetése alatt, másik része pedig különböző érsekekhez csatlakozott, úgyannyira, hogy ma a pópák maguk sem tudják, ki tulajdonképpen és hol van a papság igazi feje.

A Krisztusban való hit megacélozódott az üldöztetés alatt s amint egyszer ez az üldöztetés végetért, teljes világgóságában megmutatkozik majd az orosz orthodox egyház belső szakadása, ami természetes következménye a vezetésben uralkodó széthúzásnak. Ez a pillanat, — ha az előjelek nem csalnak — kirobbantja majd az orosz orthodox egyház belső válságát és sok híve újra megtalálja az utat Róma felé.

A gyűjtőtáborokban töltött közös élet elosztotta a pópák előítéleteit. Teljes szívvel vágnak egy legfelső vezető és irányító után; egész lelkükkel azért imádkoznak, hogy megtalálják a világgóságot, mely vezetni tudja őket a jelenlegi zűrzavarok és nehézségek között és tanulmányozzák az utat, mely Rómába vezet. Lelkük legmélye készen áll, hogy befogadja a római katolicizmus magvát. Ki kell várni az időt, amikor az üldöztetés vége lehetővé teszi majd a katolikus tevékenységet az orosz földön.

(Ford.: F. V.)

A TAVASZ barázdája és a SZERENCSE barázdája

MINDKETTŐ EGYFORMÁN TERMÉKENY

SORSJEGY az Allami Sorsjáték Hivatalos Sorsjegyárudától „Colectura Oficială și a Oficiilor Rurale P. T. T.” sokkal hamarabb hoz termést a házba. **MÁRCIUS 15.-én** lesz a XVI. Sorsjáték I. osztályának a húzása. Vásároljon sorsjegyet az Allami Sorsjáték Hivatalos Sorsjegyárudától. Falvakban a sorsjegyeket a falusi levélhordók osztják szét.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK
HIVATALOS SORSJEGYÁRUDÁI
„COLECTURA OFICIALĂ ȘI A OFICIILOR RURALE P. T. T.”

HELYI CIM

Colectura Oficială
Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 11. (Casa Națională)

* A „La Croix”-ban megjelent „Pérégrinations au Royaume Rouge” című cikksorozatából.

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar politikai napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Belföldön: Egész évre 800, félévre 400 negyedévre 210, egy hóra 70 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 13 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Cluj-i szerkesztő: dr. Sulyok István

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.

Május 20-án tárgyalják a premontrai rendnek a kultuszminisztérium ellen indított perét. București. Saját tud. A premontrai rend, jogi személyiségének kétségbevonása miatt, a nagyváradi táblánál pert indított a kultuszminisztérium ellen, amelyben február 22-én volt tárgyalás. Minthogy a konkordátummal szabályozott kérdés elvi tisztázása céljából a külügyminisztériummal tárgyalások vannak folyamatban, a felek képviselőinek egyetértő kérdésére az ügyet május 20-ra napolták el.

SATUMAREI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE. Satumarei előfizetőink figyelmét ezúton is felhívjuk arra, hogy az *Eucharisztikus Világkongresszusra* Satumaren a *Karitás-könyvkereskedésben* is lehet jelentkezni minden d. u. 4—6 óra között. Ugyanott az utazásra vonatkozó mindennemű felvilágosítást is megadnak.

Uj ügyvéd. Az oradeai itélőtábla előtt dr. Borossé István letette az ügyvédi esküt és Oradeán nyitja meg ügyvédi irodáját.

Zürichi zárlat. Párizs 14.04 egynegyed, London 25.59 egynegyed, Newyork 430.06, Brüsszel 73.04, Milánó 22.63, Amsterdam 240.80, Berlin 174.07 fél, Bécs — schilling 77, Prága 15.13, Varso 81.75, Belgrád 10, București 325.

Erélyes intézkedések Satumaren a kontárok ellen. Saját tud. A satumarei iparoság körében egyre erőteljesebben hangzik a panasz a titokban dolgozó kontárok ellen, akik a meglévő keves munkakapacitást nagyobb hányadát lényegesen olcsóbb ajánlatokkal elhalásszák az adófizető iparosoktól. A munkakamara a minden oldalról megnyilvánult óhajátokra elhatározta, hogy a kontárok ellen érélyes intézkedéseket fogantat. A különböző szakmák szerint rajokat szerveznek s ezek utcáról-utóca rajtaütés-szerű vizsgálatokat tartanak azoknál, akikről a kontárkodás feltehető. Ha engedély nélkül dolgozó iparost találnak, nemcsak a vállalkozó, hanem a dolgozó ellen is eljárást indítanak s mindketőjüket szigorúan megbüntetik.

Ujból Vasile Chele Ciuc megye tanfelügyelője Mercurea-Ciuc. Saját tud. Amint annakidején megirtuk, a Goga—Cuza kormány elmozdította a régi tanfelügyelőket is állásaikból és új tanfelügyelőket nevezett ki. Ciuc megye új tanfelügyelője Ioan Botezatu ciucanmihali állami tanító lett. Ismeretes, hogy ezeket a kinevezéseket megsemmisítették. A megyei tanügy élére a régi tanfelügyelő, Vasile Chele került újból.

VESZEDELMEZ BETÖRŐNŐ KERÜLT AZ ORADEAI RENDŐRSÉG KEZÉRE. Oradea. Saját tud. Még a múlt év decemberében történt, hogy Baia-Maren ismeretlen tettesek kifosztották Vida Ludovic görög katolikus kanonok lakását. A baltimorei rendőrség annakidején elfogott egy Erős Aranka nevű, cluj-i zsebtolvajnőt, akit a büntény elkövetésével gyanúsítottak. A betörés körülményeire Erős Aranka elfogása után nem sikerült fényt deríteni, most azonban hurokra került Oradeán a betörés másik tettese, egy Kovács Sarolta nevű nő, akit az alvilágban „Raja hercegnője” néven ismernek. A feltűnő szép, kreolarcú nő azzal vonta magára a detektívek figyelmét, hogy értékes ékszereket viselt. A gyanú következtében lakásán házkutatást tartottak s a szalmazsákjából a detektívek számos aranyfüggőt, gyűrűt, valamint arany és ezüst svájci frankokat húztak elő. A leleplezett betörőnő vallatása során beismerte, hogy a baltimorei betörést ő követte el, míg Erős Aranka, hogy „munkájában” meg ne zavarják, az utcán falazott. Mikor Erős Arankát elfogták — Kovács Sarolta vallomása szerint Oradeára jött s a zsákmányolt tárgyakat apránként egy itteni ékszerésznél értékesítette. A vakmerő betörőnőt a rendőrség kihallgatása után őrizetbe vette, míg az ékszerész ellen, aki tőle aranyat vásárolt — eljárást indítottak.

Halálozás. Bósz István nyugalmazott comlausi igazgató-tanító, a Háztulajdonosok Egyesületének plébánosa hatvankilenc éves korában Timișoaran elhunyt. Ifj. Bósz István, a sibiu Általános Takarékpénztárának fióktintézetének igazgatója az elhunytban édesatyját gyászolja.

Milyen bíróság elé tartozik a hitvallásos iskolák fizetési igény-perel? București. Saját tud. A timișoari katolikus egyházközség ellen Dietrich Anna tanítónő pert indított, 150.000 lei elmaradt fizetés iránt; azon a címen, hogy az egyházközség őt jogtalanul bocsátotta el állásából. Az első bíróságok elutasították a keresetet azzal az indokolással, hogy a hitvallásos tanítók, magántisztviselők s így munkaadóikkal szemben felmerülő jogigényeik nem a rendes bíróság, hanem a munkabíróság elé tartoznak. Az elutasítás ellen Dietrich Anna tanítónő képviselője a Semmitőszékhez fordult, azzal érvelve, hogy a hitvallásos tanítók köztisztviselők, az iskolafenntartó egyházak pedig közhatalóságok s ezért nem a munkabíróság illetékes ügyekben. Ez ügyben a Semmitőszéken pénteken, február 25-én volt tárgyalás, amelyen az egyházközség képviselőjében Gyárfás Elemér dr. jelent meg, aki kifejtette, hogy a román törvények értelmében a hitvallásos tanítók nem tekinthetők állami alkalmazottnak, s az iskolafenntartó egyházak nem közhatalóságok, bár kétségkívül közintézmények, tehát azok közé a testületek közé tartoznak, amelyeknek alkalmazottaikkal való jogvitáit a munkabíróság elé utalja a törvény. A Semmitőszék helyt adott Gyárfás Elemér érvelésének és Dietrich Annát elutasította keresetével.

Nagy vasuti- és vízumkedvezményekkel lehet Budapestre utazni március hó folyamán. A budapesti mezőgazdasági kiállítás és tenyészlatvadász alkalmából vagy vasuti- és vízumkedvezményekkel lehet Budapestre utazni március hó folyamán. A kedvezményrel március hó 13—23-ig lehet indulni és március 23-tól április hó 7-ig lehet visszajönni. Ezalatt az időtartam alatt — a MÁV mindenrendű és kocsiosztályu menetjévet, 50 százalékos, a CFR a visszautazásnál, a személyvonati tarifából 50 százalékos kedvezményt engedélyezett. A kedvezmények, a menetjegyrodákna! beszerezhető igazolványok alapján vehetők igénybe. Az igazolvány tulajdonosai vízum nélkül léphetik át a határt és azt a kiállítás területén megszerezhetik 3 hó tartamára 250 P-ért. Ezenkívül — Magyarországon területén — 3 utat tehetnek 33 százalékos vasuti vagy hajókedvezményrel.

SZIGORU INTÉZKEDÉSEK A SATUMAREMEGYEI GYÜMÖLCSÖSÖK VEDELMEÉRE. Satumare. Saját tud. A vármegyei főtisztviselők dr. Simu Octavián alispán elnöklete alatt ülést tartottak, amelyen részletesen megtárgyalták az új kormányrendeletek satumaremegei vonatkozását. Rövidesen megszervezik a kérvényező hivatalokat és elkészítik a falvak szabályrendeletét. Bizottságokat szerveznek a gyümölcsösök felülvizsgálására s ahol hernyózállan fát találnak, a tulajdonost szigorúan megbüntetik.

Új könyvek:

Faber: Ez nagy Szenttség valóban! A híres angol író könyve az Oltárszentségről. Ara füzve	165 Lei
Kákonyi: Erisztus katonái. Bugzóságára serkentő mű serdültebb fiúknak. Ara füzve	12 „
Bitter: Az Ur szántóföldje. Prédikációk földműveseknek. Ara füzve	125 „
Csavossy: Ave Mária. Szűz Máriás beszédek és előadások. Ara f.	130 „
Weiser: Watonika. Indian elbeszélés ifjúság részére. Ara f.ve	35 „
P. Pál: Eszterke problémája. Elbeszélés fiatal lányoknak. Ara füzve	20 „
Hitter: Spanyol tüztenger. Képek a vörös rémuralomból. Füzve	60 „
Dr. Tóth Tihamér: Miatyánki Konferencia-beszédek a Miatyánkról. Ara füzve	280 „
Lucas: Üdvösséged a kis Ostya. Ara füzve	105 „

Kapbató: könyvosztályunknál.

Feljegyzések

Az elmúlt esztendő végén érdekes gyűjtőmunka látott napvilágot. A könyvet magát még nem is láttuk, csak részletes ismertetését olvastuk az egyik német folyóiratban. Érdeklődésünket azonban így is felkeltette. Czambel Samo-ról szól a könyv, az ő életének akar maradandó emléket állítani. Bevalljuk, hogy ezt a nevet addig, míg most ezt az ismertetést el nem olvastuk, nem ismertük. Bizonyára mások is így lesznek. Pedig megérdemli, hogy ismerjük és ezért érdemes munkát végeztek tisztelői, amikor ezt a magyar nyelvű Czambel-Emlékkönyvet kiadták.

Czambel Samo nevéhez fűződik a szlovák irodalmi nyelv megteremtése. Amint a kitűnő bécsi professzor, Brauniás Károly ismertetéséből megtudjuk, Czambel fellépéséig a szlovák intelligencia a cseh és az orosz nyelv között oszlott meg: különösen a lutheránusok között volt a cseh nyelv használata erősen elterjedve. Czambel nyilvtudományi munkái formálták ki a szlovák nyelv önállóságát, főként azzal, hogy kimutatták a rokonságot, melyben a délszláv nyelvekkel áll. Emiatt éles ellentétbe került a Hlas c. folyóirattal, mely Hodzsa és Srobár csehírányú nacionalizmusát képviselte ezen a tisztán tudományos területen is.

Különösen érdekes mindebben az, hogy a szlovák irodalmi nyelvnek az atyja, ki tudós és újságíró volt egy személyben, egész életén keresztül a pesti miniszterelnökség hivatalnok volt és ebben az állásában alkotta meg életének nagy művét, melyen az egész új szlovák irodalom és nemzeti élet felépül.

A szlovák nyelv azóta természetesen sokat fejlődött és azzal együtt hatalmasat nőtt a totóság nemzeti öntudata is. Eppen ez a fejlődés és az a rész, mely ebből Czambel tudományos munkáját illeti, tesz bizonyosságot amellett, hogy ez az egyszerű tudós és pontos hivatalnok tő népének hűségese és főleg nagyon hasznos fia volt. Elettének munkássága és nagy eredménye történelmi bizonyíték arra, mekkora szerepe van a népek életében a csendes tudományos munkának és arra is, hogy tudományos kutatóknak komoly eredményei mindig kiáradnak a dolgozó szobák csendjéből és helyet kapnak a mindennapi élet, a fejlődés és a történelem tényezői között. (Skin.)

A cluj-i római katolikus Szent Mihály egyházközség közgyűlése. Saját tud. A cluj-i római katolikus Szent Mihály egyházközség vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését. Márton Áron kanonok, helyettes plébános elnöki megnyitójában közölte, hogy az utóbbi időben nagyrészt sikerült egyensúlyba hozni az egyházközség anyagi ügyeit. A közgyűlés az elnöki bejelentés után meghallgatta a zárszámadásról és a költségvetésről előterjesztett jelentéseket, amelyek ismertetése után egyhangú köszönetet szavazott a vezetőségnek eredményes munkájáért.

Sok gyermekes magyar családok a Banatban. Timișoara. Saját tud. Jakabffy Elemér dr. a Magyar Párt banati tagozatának elnöke, a Magyar Népnaptárban felvetette a kérdést: vajon vannak-e sokgyermekes családok a Banatban? Felhívta továbbá a párttagozatokat, jelentsek be az ilyeneket, mert az a szándéka, hogy három sokgyermekes családnak huszvétra ezer-ezer leit ajándékozzon. A timișoari Magyar Párt irodájában eddig tíz többgyermekes családot jelentettek be. A bejelentettek közül Gajdos Imre timișoari cipész, Bús József sandiovai telepos és Balázs Mihály sanmartoni lakos nyolc gyermek, Ötvös József földműves, kilenc gyermek, Fekete Ferenc steierdorfi asztalossegéd, Kovács Antal misentési lakos, Pozsár József jerségi földműves és Vikomai Károly timișoari napszamos tíz gyermek, Medgyesi Alajos rescasi úgynök tizenegy gyermek s végül Kis Máté medvesi napszamos tizenkét gyermek édesapja. Érdekes megemlíteni, hogy a felsoroltak közül Vikomai Károlynak tíz elő gyermekén kívül még nyolc gyermeke volt, akik azonban meghaltak.

Emberéleten kívül súlyos anyagi kárt okozott a ciuci vasuti baleset. Mercurea-Ciuc. Saját tud. A 4552. számú tehervonat rendes menetsebességgel haladt át a ghimesvölgyi állomáson és Petru Rareș felé vette útját. Itt a pálya meglehetősen lejtős és így történt meg, hogy a negyvenöt kocsiából álló szerelvény megszaladt és az eközben eltörtött egyik útköz miatt a vonat elszakadt és amikor már sik pályára ért, a fekezés következtében kisiklott. Két vasuti kocsi pozdorjává törtött, három használhatatlanná vált. Ioan Brancea fékező holtan húzták ki a romok alól. A közlekedést átszállással bonyolították le. A vizsgálat megállapította, hogy a balesetért nem terhe senkik felelősség, miután a katasztrófa az útközön történt miatt, tehát üzemhibából következett be.

* Aki tulokat evett vagy ivott és rosszul érzi magát, annak egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz igen gyorsan és alaposan kitisztítja a gyomrát és a beleit és felfrissíti egész szervezetét. Kérdezze meg orvosát.

SULYOS VEREKEDÉS EGY SZÜLŐI ÉRTEKEZLETEN. Varsóból jelentik: Az egyik lodzi népi iskolában egy szülői értekezleten, bizonyára politikai nézeteltérések miatt, verekedés támadt. A nem mindennapi összetűzésnek egy halottja, kilenc súlyos és huszonhét könnyebb sebesültje van. Három súlyos sebesültnek az állapota életveszélyes.

Banati sertésexport Németországba. Timișoara. Saját tud. A Banati Allatexport szindikátus megbízottai Berlinben tárgyalásokat folytattak a Németországba irányuló sertés kivitelről. A megállapodás, szerint Németország tizenötezer élő és nyolcezerötíz vágott sertést vesz át. Az élőért nyolcvan, a vágottért kilencvenkét pfennig fizetnek különként, ab Drezda.

Maximális árak Satumaren. Saját tud. Satumaren március 1-től a következő maximális árak lépnek életbe: Fehér kenyér 10 lei, barna kenyér 8 lei. Husárok: marhahús I. oszt. hátsőrész 24, eleje 22. II. oszt. 16, növendékmárha hátsőrész 24, eleje 22, szopósborjú hátsőrész 30, eleje 24 lei. Sertéshús kilója 30, sertéskaraj 32, haszalonna 30, hátszalonna 32, háj 34, olvasztott zsír 36. Lisztárak: 0-ás, nagyban 10.20, detailban 11 lei, 3-as 9.60, kicsiben 10.20, 4-es liszt 9.10, kicsiben 10 lei, 6-os liszt 8.70, kicsiben 9 lei. Az ármaximálós bizottság miniszteri rendelet értelmében szabályozta az élelmiszer árak bizonyos részét is. A maximálás háromfokú: elsőre vonatkozik. Elsőosztályú vendéglőben egy háromfogásos ebéd ára 25, II. osztályban 20, III. osztályban 15 lei. A vendéglősök ezt a megszabott árat feltűnő módon kötelesek kiírni az étlapra. A só kiskereskedelmi ára 3.20 lei, a petroleumé különként 3.95, literenként 3.50 lei.

Vigyázz, ha jön a vonat! Mercurea-Ciuc. Saját tud. Carta közég közelében könnyen végzettsé válható vasuti baleset történt. Balogh Imre cartai gazdálkodó szánnal éppen akkor ment át a vasuti átjárónál, amikor a 4552. számú tehervonat átrobotgott. A mozdony olyan szerencsésen röptette le a pályáról Baloghot szánjával együtt, hogy az ijedtségen kívül nagyobb baja nem történt. Viszont a szán pozdorjává tört, lovai közül pedig az egyik elpusztult.

Valódi márkázott mézzel látja el az E. M. E. a jövőben a mézgyasztókat. Clujról jelentik: A Méhész egyesület most megtartott gyűlésén elhatározta, hogy a mézhamisítás miatt elhangzott számos panaszra való tekintettel, lépéseket tesz, tagjai érdekeinek védelmére. A jövőben, az egyesület tagjait — méztermékeknek megfelelő mennyiségű — igazoló jeggyel fogja ellátni, hogy azokat a méz üvegezésénél felhasználhassák oly módon, hogy leragasztott üvegeken csak egyszer legyenek használhatók. A védjegyen fel lesz tüntetve az E. M. E. igazolása és a termelő neve, valamint a termelés helye. Így biztosítja a fogyasztókat az E. M. E., hogy a tagjaitól vásárolt méz valódi. Ez természetesen lehet akác-, hárs-, vagy virágméz, vagy havasi fajta, aszerint, hogy milyen virágokból hordták azt a méhek. Ez ügyben bővebb felvilágosítást nyújt az E. M. E. Cluj, Str. Andrei Mureșan 10.

TEADÉLUTÁN A CLUJI KATOLIKUS KÖR-BEN. A nagybőjt beállta előtt március hó 1-én, hushagyókedden este 6 órától 12-ig rendezi meg a Katolikus Kör Str. Coșăniceanu 7. sz. alatt lévő helyiségeiben az idei farsang utolsó tea-délutánját. Tekintettel a nagy érdeklődésre, kérjük tagjainkat, hogy asztalokról idejében gondoskodjanak. A teadélutánra a belépés díjtalan, de a tea megváltása mindenkire kötelező. Elsőrangú tánczenéről és kitűnő buffetről gondoskodik a rendezőség. A teadélutánokon megjelent hölgyek mindegyike hushagyókedden egy kedves ajándékban fog részesülni.

Sikerült hangversenyt rendezett a targu-muresi Római Katolikus Népszövetség. Saját tud. Nagyszerű hangversenyt rendezett a targu-muresi Római Katolikus Népszövetség a református kollégium dísztermében. A hangverseny egyben szerzői estje volt dr. L. Á. M. Oszkár ismert zeneszerzőnek.

Temetések. Özv. Beszenszky Béláné szül. Papp Róza 82 éves korában meghalt. Temetése tegnap volt a Treh. Laurian-utcából. — Császár József 82 éves volt pedellus meghalt. Temetése tegnap volt (Erdélyi „Concordia”).

Jonița Terezia sz. Gergely 61 éves korában meghalt. Temetése f. hó 27-én volt a Vasile Conta 41. sz. gyászházából az olasági temetőbe. — Pinti Mária szül. Palcut 44 éves korában meghalt. Temetése március 1-én délután 3 órakor lesz a Rulikovszky-temető kápolnájából. („Caritas”)

SZINHÁZ-MŰVÉSZET

Az „Ördög cimborája”

— Bernard Shaw vigjátékának bemutató előadása az oradeai színházban —

Oradea. Saját tud. Shaw egyik érdekes vigjátékát, „Az ördög cimboráját” mutatta be vasárnap este a Thalia színtársulat, városunkban szereplő prózai együttese. Shaw vigjátékai általában azok számára is élményt jelentenek, akik a nagy angol szatirikus író élelődéseit, fenyegető nyelvtölgöteit, sziporkázóan szellemes gunyolódásait nem veszik túlságosan komolyan a nem keresnek többet tiszteletet és tekintélyt nem ismerő írásaiban, mint pompás lendületű szellemi bukfeneket, torz karikatúrát. Shaw persze az Ördög cimborája című vigjátékban sem marad mindezekkel adós: nincs előtte semmi, ami szent és sérhetetlen; az anyai tiszteltől kezdve az angol hadsereg pokoli kigonyoltságig. Természetesen diszpozíció, beállítottság kell nagyon sokszor ahhoz, hogy az ember jó képet tudjon vágni, sőt derülni tudjon mindazon, ami a színpadon vakmerően s olykor kegyetlenül és felelőtlenül elhangzik. Így vagyunk az Ördög cimborája című vigjátékkal is, amelynek tipikusan bernardshaw-i mondanivalói mellett — s ez Shawnál meglehetősen ritkaságszámba megy — még érdekes cselekménye is van.

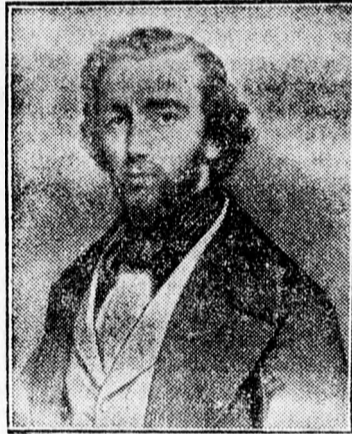
A Thalia színtársulat előadása magas színvonalon mozgott és a zsúfolt ház közönsége melegen ünnepelte a színészeket.

A címszerepből Kovács György alakít egy lendületes és vidám fickót, aki élcelődve áll a bitófa alá, hogy ötletszerűen és jószántából meghaljon, egy másik ember helyett, akivel még csak nem is rokonszenvez. Olyan konok elszánt és felelőtlen tud lenni, hogy el is hisszük neki amire vállalkozik. Erényi Böske arnyalataiban is finom, sokszínű aszonyos alakítását, Fényes Aliz riadt és megvert ázott-veréb figuráját, Mészáros Béla férfias alakítását és Lantos Bélát kell kiemelnünk az együttesből, aki egy idióta szerepben alakít páratlanul mulatságos figurát. De külön ki kell emelni Benes Ilona megrázóan drámai figuráját, aki az anya szerepében nyújt megkapó erejű alakítást és valósággal balladailag levegőt teremt maga körül a színpadon. Kár, hogy olyan ritkán látjuk, pedig tehetséges játéka az utóbbi időben sokszor hiányzik a színpadról. Epizód szerepeiben Nagy István, Tóth Elek nyújtott még kifogástalan alakítást, de a többi szereplő is sok igyekezettel illeszkedett az együttes játékába.

Százéves a saxofon

Amikor a báltermekben, klubokban, kávéházakban lármásan felzúg a dzsessz, bizony kevesen tudják, hogy az utóbbi esztendő legnépszerűbb hangszere, a saxofon — száz éves.

Most lesz a u. i. százados fordulója annak, hogy Sax Adolf (Antoin Joseph) francia hangszerkészítő, egy brüsszeli hangszergyáros fia, fel-

találta a róla elnevezett saxofont. Sax Adolf a klarinét tökéletesítése közben jött rá találmányára, amivel Párizsban nagy feltűnést keltett. Berlioz, a világhírű zeneszerző melegen támogatta a fiatal feltalálót, aki tökéletesítette és billentyűszerkezettel látta el a rézfúvó hangszereket s megkonstruálta a sax-kürtöt és a sax-trombitát is.

A saxofon annak idején nem ért el különösebb sikert Németországban és Magyarországon különösen ellenszenvvel fogadták s csak a rézfúvós zenekarokban talált alkalmazást, mint a fafúvós klarinét és a rézfúvós hangszerek közötti összekötő, áthidaló hangszer. A nagy zeneszerzők azonban felismerték jelentőségét és Verdi, Bizet, Richard Strauss, Sztravinszky és Kodály Zoltán írtak a saxofonra zenét.

Világszerte való népszerűségét azonban a jazz hozta meg mintegy húsz év előtt, s azóta modern zenekart el sem lehet képzelni saxofon nélkül.

Mindenesetre érdekes, hogy a legmodernebb hangszerek egyike, a saxofon — száz esztendőst...

* Kérelem. Racosul de Jos-i Jézus Szive tiszteletére épült templom berendezésére kegyes adományokat szeretettel kérünk. Adományokat a Rupea róm. kat. plébánia címére kérjük.

JERITZA MÁRIA ISMÉT FELLÉP BÉCS-BEN. Bécsből írják: Jeritza Mária, a világhírű operanékeső, a newyorki Metropolitan tagja, aki évekkel ezelőtt a bécsi operaházból indult el a világsiker felé, a közeljövőben ismét vendégszerepel a bécsi Staatsoperban. Az énekeső az elmúlt esztendőben Európában csak egy-egy hangversenyt adott, az osztrák fővárosban pedig már nagyon régen nem szerepelt. Bécsi fellépése április közepén lesz. A Salomeban énekel Knappertbusch vezényletével, azonkívül fellép a Toscában, Nyugat leányában és a Turandotban.

Az „igazi” Quartier Latin filmje. Párizsból jelentik: A párizsi Quartier Latin épügy, mint Párizs maga és egész Franciaország nagyot változott az utóbbi évtizedben. De ezt a változást alig tudja a világ. Mert a Quartier Latin ugyanúgy él a külföldi párizsrajongó tudatában, ahogyan az Mimi Pincson, a Kaméliás hölgy és a Bohémélet óta belevesődött. Pedig ez a romantika nagyon is a múlté, nem csak kosztümjeiben, díszeteiben, de érzéseiben és karaktereiben is. Késégtelen, a Quartier Latinben ma is vannak diákok, sőt szegény diákok is, ma is vannak ehhez modellek, ma is van szerelem és ma is vannak művészek. De minden életformában, külsejében, romantikájában és alakjában teljesen megváltozott. A problémái a régiak, az eszközei újak lettek. Ezt az új Quartier Latint akarja most bemutatni a jövevény francia író, Georges Simenon, akinek főképpen detektívregényei szereztek hírt a nemzetközi Broadway piacon. Simenon szintén filmre akar készíteni a Quartier Latin-ról. Nem színészekkel akarja eljáratni, hanem igazi diákokkal. A diákegyesületek hetek óta toborozzák Simenon filmjének „színészgárdáját” és ha itélni lehet azokból a kisérletekből, amelyeket a legutóbbi években láttunk ilyen amatőr színészekkel, remélhetjük, hogy Simenon filmje nem is rossz gondolat és nem feltétlenül veszít azon, hogy nem „igazi” színészek játsszák, hanem igazi diákok — a diáklőseik.

Mit tegyek? Mit ne tegyek? ha szép akarok lenni?

Írta: dr. Mezey Károly

Tartalomjegyzékből: A szépség ápolása. — Szépitőszerek. — Puder. — Szappan. — Maszcsás. — Napfürdő. — A dohányzás hatása a szépségre. — A bőr szárazsága. — A bőr zsírossága. — Pattanások — Ráncok. — Szepők. — Májfoltok. — Anyajegyek. — Szemölcsök. — Bőrkéregesedés. — Az orr vörössége. — Bőrdaganatok. — Fagyás. — A kéz, a láb és a hónalj rendeltetéses izzadása. — Hajhullás. — Öszülés. — A körömök ápolása. — A fogak ápolása. — Elhajásodás. — A szem szépsége. stb. stb. Ára 95 lei. Megrendelhető könyvtárlapunknál.

SPORT

Kaponyítás a labdarúgásban

Megkezdődtek a Nemzeti Bajnokság tavaszi küzdelmei

Vereséget szenvedett a Gloria a Sportul Studencesciől. — A CAO döntetlenül végzett Satumaren

Vasárnap megindultak a Nemzeti Bajnokság A) csoport tavaszi fordulójának küzdelmei. Az első teljes forduló általában az esélyesekek győzelmét hozta. Meglepetést csupán a Gloria gyenge fővárosi szereplése keltett. A Rapid, AMEFA, Chinezul, Ripensia és Crisana biztosan nyert, míg a CAO és a Victoria döntetlenül végzett idegen pályán.

Részletes eredmények a következők:

I. CSOPORT:

Bucuresti: Rapid—Unirea Tricolor 4:0 (1:0). Sima győzelem. Góllövő: Avar (2), Barátky, Moldoveanu.
Arad: AMEFA—Jiul 4:2 (2:2). Csak a hajrában dönt el a mérkőzés. Góllövő: Szaniszló, Szabó, Kukula (2), illetve Medve III. és Bulea.
Timisoara: Chinezul—Dacia Unirea 7:0 (4:0).

Góllövő: Thirjung (4), Szilárd (2), Bajusz.

Satumare: CAO—Olimpia 1:1 (1:0). Góllövő: Orza, illetve Pop.

Bala-Mare: Victoria—Phoenix 1:1 (1:0). Góllövő: Szántay, illetve Zentai.

II. CSOPORT:

Bucuresti: Ripensia—Juventus 2:0 (1:0). Góllövő: Bindea, Dobay. Sportul Studentesc—Gloria 3:0 (1:0). Meglepetés. Góllövő: Popescu, Stefanescu, Marinescu.

Cluj: Universitatea—Vulturii 3:2 (3:2). Góllövő: Truta (2), Joanovici, illetve Mayer (2).

Oradea: Crisana—ACFR 3:1 (1:0). Góllövő: Nagy, Malita, Lukács II., illetve Csomag.

Cernauti: Venus—Dragos Voda 6:0 (4:0). Góllövő: Humis (4), Bodola, P. Válcov.

Keserves győzelem után győztek a „nagy csapatok” Magyarországon

Pontot veszített Győrött az Elektromos. — Debrecenben vereséget szenvedett a Szeged

Budapestről jelentik: A nagy csapatok szokott fölényes győzelmei helyett a nehéz, keserves mérkőzések kezdenek megszokottá válni. Hogy az egyre nyitabbá váló harcokban mennyire részes a nagy csapatok hanyatlása és a középcapatok javulása, az még tisztázatlan, de tény, hogy a nagyoknak ma már minden mérkőzésüket komolyan kell venniük, ha el akarják kerülni a rájuk leselkedő meglepetéseket.

De a nagy csapatok sarkában járó Kispest is megtanulta, hogy NB-mérkőzés nem szabad könnyen venni. Az Elektromos is örült, hogy legalább egy pontot hazahozott Győrből, a sereghajtó ETO városából. Tizeneggyessel.

A Szeged is jobb volt, mint a Bocskai, de — mint Debrecenben mondták — egyszer a Bocskainak is lehetett végre szerencséje.

A vasárnap a legkisebb izgalmat kétségtelenül az Újpest hívainek okozta. Az 6 csapatuk már szombaton biztosította magának a Budai „11” elleni mérkőzés két pontját.

Részletes eredmények a következők:

Hungária—Nemzeti 2:1 (2:0). Góllövők: Kardos (2), illetve Kisalagi. Az utolsó negyedórán a levegőben lógott a kiegyenlítés.

Ferencváros—Szürketaxi 3:2 (1:1). Góllövők: Lázár, Toldi, Kiss, illetve Darázs, Kovács. A második féldőben 10 emberrel játszottak a taxisok — és mégis...

Újpest—Budai „11” 4:0 (3:0).

Elektromos—ETO 1:1 (1:0).

Phöbus—Kispest 3:2 (1:2).

Törekvés—Budafok 2:0 (0:0).

Bocskai—Szeged 2:0 (1:0).

A fenti forduló után a bajnokság állása most a következők:

1. Hungária	17	14	3	—	67:19	31	(3)
2. Ferencváros	17	14	1	2	66:31	29	(5)
3. Újpest	17	13	2	2	60:21	28	(6)
4. Kispest	17	11	1	5	53:39	23	(11)
5. Elektromos	17	8	5	4	39:30	21	(13)
6. Phöbus	17	9	2	6	39:33	20	(14)
7. Nemzeti	17	5	6	6	37:47	16	(18)
8. Budafok	17	6	2	9	26:35	14	(20)
9. Szürketaxi	17	4	4	9	36:43	12	(22)
10. Szeged	17	5	2	10	27:38	12	(22)
11. Törekvés	17	5	1	11	33:57	11	(23)
12. Bocskai	17	4	2	11	24:43	10	(24)
13. Budai 11	17	2	3	12	21:43	7	(27)
14. ETO	17	1	2	14	18:67	4	(30)

Főlényes győzelemmel kezdett a Stăruința

Az UDR bebiztosította első helyét

A B) ligában is vasárnap indult meg a tavaszi labdarúgó idény. Részletes eredmények a következők:

Nyugati csoport:

Oradea: Stăruința—Unirea MV 7:0 (4:0). Két órában játszott a hazai együttes és revansot vitt az óra 4:2-es vereségért.

Ploesti: UDR—Prahova 3:2 (2:1). Az UDR a győzelmével jóidőre bebiztosította vezető helyét.

Craiova: TMAC—Rovine Grivita 3:3 (3:1). Jól játszottak a timisoaraiak és győzelmet is érdemltek volna. Mérkőzés végén nagy botrány tört ki: több játékost megverték.

Caroi: Victoria—CFR Simeria 0:0.

Keleti csoport:

Bucuresti: Craiu Jovan—Macabi 1:0 (0:0).

Galet: DVA—Jahn 5:1 (1:0).

Braila: Telefon Club—Franco Romana 2:1 (1:0).

Hülléldi sporteredmények

Csehszlovákia:

A Slavia veresége volt a nap legnagyobb meglepetése. A Slavia már csak jobb zólaránváva tartja a negyedik helyét a Zsidenice előtt. Eredmények: Nachid—Slavia 5:2 (1:0). Sparte—Bratislava 3:1 (1:1). Pardubice—Viktoria Zsienkov 3:0 (2:0). Viktoria Pilsen—S. K. Pilsen 2:1 (2:1). Zsidenice—Prostejov 5:1 (4:1). Nagy formában van a Zsidenice Kladno—Sl. Ostava 3:1 (0:1).

A legújabb szentírás kiadás

ÖSZÖVETSÉG I—III. kötet Vásonkötésben 1080 lei.

ÜJSZÖVETSÉG I—II. kötet Vásonkötésben 360 lei.

Kapható könyvesboltjainknál

Husvét

Olaszországban

a C. I. T. különvonatával

Április 20 — május 2

Venezia,
Firenza,
Róma,
Napoli

Lei 8.500

Jelentkezési hely: Oradea „EUROPA” Banca Dacia, Bulv. Regele Ferdinand 9,

Hollandia-Belgium 7:2 (1:0)

Rotterdamból jelentik: Az eredetileg a VB-selejtezőként kitűzött holland—belga válogatott mérkőzés csak barátságos találkozás gyanánt került lejátszásra. Az esedékes VB-selejtezőt április 3-án játsza le a két csapat.

A két csapat így állt fel az angol Thompson s'pjelére:

Hollandia: Van Male — Caldenhove, Walen — Paauwe, Anderiessen, Van Heel — Wels, Spaendonck, Vente, Smit, Meynders.

Belgium: Braet — Paverick, Smellinck — Dalem, Maertens, Dewinter — Woorhoof, Braine, Capelle, Ceulers, Van der Eynde.

45 000 néző előtt a hollandok nagy fölényben voltak vázra és különösen a szünet után teljes mértékben rugták góljáikat. 10-ás féldő után 7:2 arányban győztek a hollandok.

A zágrábi Gradjanski legyőzte Bécsben az osztrák válogatott csapatot

A győzelem igazságos! Az osztrákoknak nagyon kevés emberük van válogatott formában

Bécsből jelentik: Az osztrák szövetség előkészületei a VB-re a balszerencse jégében indultak meg. Hiába volt a válogatott csapat a játékidő kétharmad részében fölényben, a kapu torkában is tologató csatárok tehetetlensége miatt az osztrákok mezei demelték a vereséget.

Gradjanski (Zágráb)—Osztrák A) válogatott 2:1 (1:1)

Vezette: Miesz. Hütteldorf.

Osztrák válogatott: Platzer — Sesta, Schmat — Vavra, Pekarek, Skoumal — Geiter, Neumer Binder, Jerusalem, Pesser.

Gradjanski: Glaser — Hügl, Ceoarec — Elmermansics, Jazbinsek, Kokotovics — Chmellcsek, Lesnik, Wöfl, Antolkovics, Plese.

Gyors játékmódorával a Gradjanski még nagyobb arányú győzelmet is megérdemelt volna, annak ellenére, hogy az osztrákok többet voltak támadásban. Az osztrák csapatban csak Platzer, Schmaus, Pekarek és Binder játszott válogatott formában.

Az I. féldő 27. percében Lesnik lőtt gólt, tíz perc múlva Binder egyenlített. Szünet után a 20. percben Wöfl megszerezte a Gradjanskinak a győzelmet.

A mérkőzés után Bukovi, a Gradjanski edzője, így nyilatkozott:

— Játékosaim közül a legtöbb meg nem is játszott külföldön. Az osztrák válogatott legyőzése — azt hiszem — igen nagy teljesítmény. Mindig úgy neveltem játékosaimat, ahogyan a sportszabályok előírják: legfontosabb a gól!

A nagy mérkőzés előtt a B) válogatott játszott az ifjú tehetségekből összeállított Csikó csapattal. Az I. féldőben egyenrangú játék folyt, szünet után az „öregek” jobban bírták az iramot. Führer, Jeksch és Kern lőtte a győztes csapat góljait, Krader a Csikókét. Eredmény: 3:1 (1:1) a B) válogatott javára.

LEGUJABB

A csehszlovák kormány átalakítása

Hodzsa miniszterelnök az önkormányzatért küzdő tót néppártot is okvetlenül be akarja vonni az új kormányba

Prágából jelentik: Hodzsa csehszlovák miniszterelnök beható tárgyalásokat folytat kormányának átalakítására. Személyesen találkozott Hlinka prelátussal, a tót néppárt vezetőjével és felajánlotta neki a külön szlovák minisztérium megalakítását. Hodzsa meg akarja nyerni Hlinkát a kormányba való belépésre. További terv légügyminisztérium felállítására. Hodzsa a Kramarz-párt tagjaival lépett érintkezésbe, hogy azokat is bevonja a kormányba. Így tehát Hodzsa jobb felé akarja kibővíteni a kormányt.

Rómában kezdődnek az angol-olasz tárgyalások

Londonban tizezer főnyi kommunista tüntetett Olaszország ellen

Londonból jelentik: Az angol sajtó reméli, hogy a jövő héten megindulnak Rómában a hivatalos angol-olasz megbeszélések. A Times szerint a tárgyalásokra Rómában egyre kedvezőbb a légkör. Az olasz közvélemény örömmel üdvözölte lord Halifax külügyminiszterre való kinevezését.

Londonból jelentik: Vasárnap délután az olasz nagykövetség előtt tizezer főnyi tömeg,

Francia kormányválság. — A munkakodex miatt összetűzés készül a szenátus és képviselőház közt

Párizsból jelentik: Jól értesült párizsi körök számolnak azzal, hogy a *Chautemps* kormány legközelebb lemond és átadja helyét egy kibővített kormánynak, amelyet nemzeti irányban szélesítenek ki.

A szenátus és a képviselőház között az új munka-kodex törvényjavaslatának néhány pontja körül ellentétek merültek fel. *Chautemps* nagy beszédben figyelmeztette a szenátust, hogy a kormány nem maradhat a helyén, ha a szenátorok nem mutatnak több megértést. A szenátus mégis módosította a képviselőház-

mely túlnyomó részben kommunistákból állott, tüntetett Olaszország ellen és követelte *Chamberlain* lemondását. A tömegből küldött-ség vált ki és annak vezetője egy *Mussolini*-hez intézett levelet akart átnyújtani a követségen. Az épületet körülvevő rendőrök azonban nem engedték bejutni a követségre. A levelet erre a követség levélszekrényébe dobták be. A tüntetők ezután szétesztlottak.

ban már elfogadott szöveget és elzárkózott a munkások ellenőrzési jogának elfogadása elől. (Az ellenőrzési jog a vállalatok fizetőképességének a vizsgálatára vonatkozik, mikor a munkabérek emelésére vonatkozó igényrel szemben a vállalatok a maguk termelési és jövedelmi nehézségeire hivatkoznak.)

Az *Epoque* szerint ha a két kamara ellentéte még jobban kiéleződik, a válság elkerülhetetlen. A *Journal* szerint *Chautemps* állítólag kétszen áll, hogy ha nem sikerül összebékíteni a szembenálló feleket, távozik a kormány éléről.

Meghalt Griger Miklós apát-plébános, a magyarországi kereszténypárt egyik vezéralakja

Budapestről jelentik: Hétfőre virradó éjszaka a Szt. Imre Kollégiumban meghalt Griger Miklós apát-plébános, országgyűlési képviselő. Griger már hosszabb idő óta vizérgyulladásban szenvedett, s ennek következtében trombózis lépett fel. A halál közvetlen oka szívbénulás.

Griger Miklós 1880-ban született Körömbányán. A budapesti egyetemen hittudományi és doktori oklevelet szerzett. 1920-ban keresztény-szocialista programmal Csornán országgyűlési képviselővé választották. Ezt a kerületet három cikluson át képviselte. Később a legitimista mozgalom egyik vezetője lett, majd „Nemzeti Néppárt” név alatt saját pártot alakított. Bicskére hívták meg plébánosnak és ezt az állását halála napjáig betöltötte. Nemrég a lovesberényi kerületben választották meg képviselőnek kereszténypárti programmal. Az utóbbi időben választókerületének gyűlésein már csak orvosa és ápolója kíséretében jelent meg.

Világhírű szereplők az Eucharisztikus Világggyűlés irodalmi ünnepén

Budapestről jelentik: Az eucharisztikus világggyűlés alkalmából nagyszabású irodalmi ünnepségeket rendez a Katolikus Írók Pázmány Péter Egyesülete. A különböző világnagyságok mellett felszólal *Coughlin* atya, a világhírű rádiós-páter és beszédet tart *Giovanni Papini*, a kiváló olasz író is.

Grácban a „Hazafiui Arcvonal”-at is rendbe szedik

Bécsből jelentik: *Gorbachot*, a „Hazafiui Arcvonal” gráci vezetőjét, visszarendelték Bécsbe és központi szolgálatra osztották be. A stájerországi arcvonal vezetését *Zernatto* miniszter, az arcvonal főtitkára és helyettes vezetője vette át. *Zernatto* a Grácban felmerült kérdések elintézésére *Dvorzák* államtanácsost küldte ki.

Testvér!

Részteszel-e az Eucharisztikus Világggyűlésen?

Indulás május 24-én.
Visszaérkezés május 29-én.

Különvonatok, utlevél nincs.

Részvételi díj:

Brassóból	1756 lei
Marosvásárhelyről	1547 "
Kolozsvárról	1402 "
Temesvárról	1293 "
Szatmárról	1322 "
Nagyváradról	1228 "
Aradról	1228 "

Jelentkezés és bővebb felvilágosítás minden plébánián.

Arcúhirdetések

Egy szó ára 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. „Cim a kiadóban” további 10 lei. Állástkeresőknek 33% kedvezmény. Legkisebb hirdetés díja 30 lei. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedni a nyomda.

Adás-vétel

Faragott ingaóra
2 m. magas, hónapos huzással eladó. Oradea, Str. Ciorogariu 23—a Dr Patzko

140 tojásos
„Kühne” keletetőgép, kétezárnas istálló és kocsiszínajtó eladók. — Oradea, Str. Simeon Barnuti No. 23.

Veszek
aranyat, ezüstöt, briliánsot Herbst ékszerárúház, Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 3.

Eladó
transzmissziók, szijkerék és tartályok, különböző méretűek, Oradea, Vasile Conta 25. Kovacsik. Telefon 5-21. Jonescu 33.

Egy ebédli butor eladó
komplett és jókarban. Ugyanott zongorátok megvételre kerestetik. Oradea, Strada Praporgescu 6. szám.

Eladó
elköltözés miatt egy csukott 4 hengeres „Wipet Overland” auto 8000 leírt. Oradea, Str. Averescu 1. szám.

Rézüstöt
esetleg üstházzal, jókarban levőt és pálmacserepet megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérem leadni.

Vasaló párna
ujjafa és szabó ollók eladók. Bodnár, Oradea, Tache Jonescu 45.

Két tükrös
borbély berendezés teljes felszereléssel eladó. Oradea, Strada Take Jonescu 33.

PUHA OLMOT
állandóan vesz a Ezen! László-nyomda r. l. Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Lakás

Főútcán
4 utcaiszobás modern összkomfortos ügyvédi irodának is alkalmas lakás, ugyanott más 2-3-4 szobásak is, — május 1-re kiadók. Ertekezni báró Gerliczy iroda. Telefon 856.

Házaspár
keres egy szobás esetleg két kis szobás lakást, mellék helyiségekkel. — Cimeket a kiadóba kér.

Két egymásba nyíló
butorozatlan szoba, — egyik utcai kiadó. — Oradea, Mihai Sorbul 7. szám.

Uri háznál,
nem különbejárta butorozott szoba, tisztviselőnek márciusra kiadó. Oradea, Str. Nicolae Jiga 10-a.

3 szobás magánház
május 1-re kiadó. — Oradea, Strada Praporgescu 12. szám.

Üzlethelyiség
azonnal vagy május elsejére kiadó. Oradea, Stefan cel Mare tér 19. szám.

Különféle

Tojások
géppel való keletését vállalja Uferbach Ervinné fajbaromfi telepe Oradea, Str. Nicolae Zeiga 52. Ugyanott egy fekete fedeles kocsit eladó.

Alkalmazás

Házvezetőnek
elmenne fiatal uriaszszony idős urhoz (nőhöz) házaspárhoz vagy gyermek mellé anyahelyettesnek. Cimeket a kiadóba kér.